

■ **FARSKAPS-DNA.** – I dag leverer vi private farskaps- og slektanalyser samt sakkyndighetsopdrag i domstolen, sier Ragne Kristin Farnen.
Foto: Tomas Alf Larsen

Tap mot dna-monopol

POLITIKK

Fem års politisk motgang kan snart bety exit for det private dna-laboratoriet Gena som Ragne Kristin Farnen etablerte i 2005. Hun får fortsatt ikke utføre dna-analyser for politiet til bruk i rettsvesenet.

ASGAUT NÆSS
STAVANGER

I budsetthøringen til Stortingets justiskomité mandag vil Ragne Kristin Farnen derfor foreslå at Staten overtar Gena.

Vi er i dna-laboratoriet som dr.philos. og tidligere kreftforsker Ragne Kristin Farnen (44) har bygget opp med offentlig støtte i innovasjonsparken iPark ved Universitetet i Stavanger. Stemningen er ikke helt på topp.

Tirsdag gjorde justisminister Knut Storberget det klart i Stortinget at den rødgrønne regjeringen ikke ønsker å sette rettsgenetiske tjenester ut på anbud til private aktører. Rettsmedisinsk institutt (RMI) har

monopol på disse tjenestene. I tillegg vil regjeringen bygge opp et «second opinion»-miljø ved Universitetet i Tromsø i stedet for å benytte Gena.

I motsetning til RMI er Gena internasjonalt kvalitetsgodkjent gjennom egen ISO-sertifisering. Moderne utstyr gjør at de kan levere svar i løpet av noen få dager mens RMI ifølge ny statistikk bruker opp mot 140 dager i saksbehandlingstid i sporsaker.

Mørke utsikter

Farnen ser mørkt på mulighetene for videre drift:

– Jeg kan ikke lenger leve i en boble av håp år etter år hvor utgiftene løper mens vi venter på offentlige oppdrag, sier Farnen.

Hun må snart gå til eierne av Gena for å be om mer driftsstøtte.

– Etter fem år er det ikke utenkelig at enkelte investorer mener nok er nok. Uten videre driftsstøtte må vi tenke exitmuligheter, sier Farnen.

Hun ser for seg at de diskuterer spørsmålet om videre drift på styremøtet i november og innkaller eierne til ekstraordinær generalforsamling.

Farnen mener alternativer til

GENA AS

- Etablert i 2005.
- Virksomhet: Dna-analyser definert som uprioriterte helsetjenester. Leverer private farskaps- og slektanalyser samt sakkyndighetsopdrag i domstolen.
- Kapasitet: 20.000 dna-analyser i året.
- Ledig kapasitet: 90 prosent.

avvikling er større offentlig eierskap, utenlandsk oppkjøp, eller å begynne med en annen type laboratorievirksomhet.

– På høringen i Stortingets justiskomité mandag har jeg tenkt å presentere større statlig eierskap eller overtagelse av Gena dersom det må til for at laboratoriet får komme til nytte, sier Farnen og viser til at Gena har ti prosent offentlig eierskap i dag.

Særnorsk ordning

Ifølge Farnen er det forskjellig praksis i andre europeiske land når det gjelder bruk av offentlige og private aktører i rettsgenetikken.

– Noen har valgt å anbudsette blant private. Andre bruker

- Nøkkeltall: Driftsinntekter på 756.000 kroner i 2009, med 1,8 millioner kroner i underskudd før skatt.
- Eierne: Gena eies av en rekke lokale investorer med gründerne av Skagen-Fondene i spissen. Ti prosent offentlig eierskap gjennom Siva og Rogaland fylkeskommune.

offentlige institutter. I 1992 stilte EU krav til leverandører av slike tjenester på kvalitet og leveringsdyktighet. Det er ikke noe krav at de skal være statlige. Spesielt England bruker private og er

” Jeg kan ikke lenger leve i en boble av håp år etter år hvor utgiftene løper mens vi venter på offentlige oppdrag

Ragne Kristin Farnen

best i verden på rettsgenetik. I familiegjenforeningssaker har norsk UDI inngått en treårig

kontrakt med USA-eide Cellmarks laboratorium i England, sier Farnen.

Hun har fått NHO og Arbeidsdepartementet til å sjekke hvorfor ikke Norge må sette rettsgenetiske tjenester ut på anbud.

– Svaret var at vi har en særnorsk ordning. Justisdepartementet og Kunnskapsdepartementet oppfattes som samme rettssubjekt under Kongen i statsråd. Fordi RMI er etablert under Universitetet i Oslo kan slike tjenester kjøpes uten å anbudsettes, sier Farnen.

Hun synes det er beklagelig at skiftende politisk klima skal være avgjørende for levedyktigheten til en bedrift som Gena, der det er investert rundt 15 millioner kroner i utstyr og drift så langt.

– Før regjeringsskiftet i 2005 var det politisk aksept for et uavhengig rettsgenetisk fagmiljø i Norge. En konsekvens av regjeringens politikk kan bli at norske dna-analyser til rettspleien i fremtiden ender hos utenlandske selskaper, fordi man ikke allerede nå sørger for at Norge er selvfor-synte og konkurransedyktige på slike tjenester, sier Farnen.

.....
asgaut.nass@dn.no